

operationeel draaiboek gemeentelijke watertaken

jaarschijven 2015-2016

projectnummer 201168
definitief revisie 06
2 oktober 2015

operationeel draaiboek gemeentelijke watertaken

jaarschijven 2015-2016

projectnummer 201168
definitief revisie 06
2 oktober 2015

Auteurs

Gerlof Huisman

Opdrachtgever

Gemeente Menameradiel
Postbus 3
9036 ZW Menaam

datum vrijgave	beschrijving revisie 06	goedkeuring	vrijgave
	definitief	G. Huisman	A.P. Hornstra

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
2	Kaderstellend beleid	3
3	Terugblik 2013-2014	5
3.1	Behaalde resultaten	5
3.2	Analyse middelen	6
4	De (deel)opdrachten voor 2015-2016	7
4.1	Reguliere exploitatie	7
4.1.1	Actualisatie beheergegevens [430000]	7
4.1.2	Energiekosten gemalen [431001]	8
4.1.3	Onderzoek & planvorming [433301]	8
4.1.4	Platform RIONED [434310]	10
4.1.5	Telefoonkosten [434312]	10
4.1.6	Regulier onderhoud [434336 & 434337]	11
4.1.7	Doorbelasting stedelijk water [434399]	12
4.2	Projecten (vervanging en verbetering)	13
4.2.1	Berltsum - riolering en herinrichting Berltsum - Zuid [7.729.130.4]	13
4.2.2	Berltsum Noord - riolering omgeving Buorren	14
4.2.3	Menaam - riolering Jachthûswei [7.729.132.4]	15
4.2.4	Boksum - riolering Tiltsjedyk	15
4.2.5	Gecombineerde renovatie riolering – diverse locaties – met Franekeradeel [7.729.133.4]	16
4.2.6	Vervanging en renovatie van oevervoorzieningen Ritsumasyl	16
4.2.7	Vervangen en verleggen afvoer rioolgemaal Ljouwertertrekwei in Dronryp	17
4.2.8	Groot onderhoud gemalen 2016	17
5	Vooruitblik 2017 en verder	18
5.1	Reguliere exploitatie	18
5.2	Projecten	18
6	Overzicht & analyse middelen	20
6.1	Financieel	20
6.2	Personeel	21
6.3	Consequenties rioolheffing	22
6.4	Voortgang inboeken besparingsopgave	23
7	Review	25

Bijlage 1 Specificatie reguliere werkzaamheden en projecten

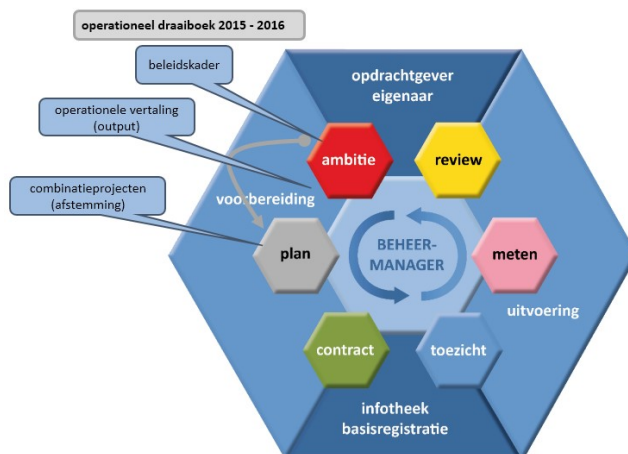
1 Inleiding

Achtergrond

Met de vaststelling in de raadsvergadering op 15 november 2012 is het eerste verbrede Gemeentelijk Rioleringsplan (hierna te noemen vGRP) een feit. Dit vGRP met een looptijd van 2013 t/m 2018 geeft de visie op riolering en water weer en vertegenwoordigt een doelmatige en heldere uitvoering van de verbrede gemeentelijke watertaken. Hiermee ligt het kader waarbinnen de werkzaamheden in de komende periode plaatsvinden vast.

Operationeel draaiboek

De ambitie ligt vast. Nu is het zaak dat wij, de in het vGRP vastgestelde ambitie, gaan realiseren c.q. instandhouden. Hiervoor is het nodig de beleidsvisie te vertalen naar concrete (deel)opdrachten die nodig zijn om de voorzieningen op peil te houden en conform de ambitie te onderhouden.

In het onderhavige draaiboek zijn alle uit te voeren activiteiten voor de jaarschijven 2015 en 2016 benoemd, welke ontwikkelingen en onderzoeken wij kunnen verwachten en waar afstemming gezocht moet worden met andere beleidsvelden. Voor de periode 2017 en verder geeft het draaiboek een globale doorkijk. Wij zetten dit draaiboek in als evaluatie - en bijstuurmiddel. Daarom is in het draaiboek de concrete planning en werkzaamheden voor de komende twee jaar vastgelegd.

vGRP versus Operationeel Draaiboek

	vGRP	Draaiboek
kenmerk	"wat"	"zo"
frequentie	6 jaar	2 jaarlijks
aard	beleidsmatig/strategisch	tactische uitwerking
doelgroep	bestuurder/regisseur	regisseur/beheerder

Opbouw draaiboek

In hoofdstuk 2 wordt het beleidskader van het vGRP en de strategie op hoofdlijn omschreven. Vervolgens gaat hoofdstuk 3 kort en bondig in op de behaalde resultaten in 2013 en 2014 (de eerste jaarschijven van het vGRP 2013-2018).

In hoofdstuk 4 zijn de (deel)opdrachten voor 2015 en 2016 opgenomen die bijdragen aan de invulling van het beleidskader. Hoofdstuk 5 presenteert een vooruitblik op de activiteiten voor de jaarschijven 2017 en verder.

In hoofdstuk 6 worden de middelen (financieel en personeel) voor de (deel)opdrachten uit de jaarschijven 2015 en 2016 vergeleken met de gereserveerde middelen uit het vGRP.

Tenslotte gaat hoofdstuk 7 in op de monitoring van de resultaten. Het is van belang inzicht te hebben hoe de prestaties in 2015-2016 zich verhouden tot de ambitie die het vGRP stelt. Op basis van de monitoring wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van wat is afgesproken in het vGRP.

2 Kaderstellend beleid

In het vGRP is het kaderstellend beleid vastgesteld voor de gemeentelijke watertaken. Deze is vertaald in een kwaliteitsprofiel en geeft weer welk resultaat de gemeente biedt aan de gebruikers van de openbare ruimte (bewoners, bedrijven, bezoekers) en hoe zij deze kwaliteit ervaren. Wat merken zij óf wat merken zij juist niet?

Kwaliteitsprofiel scenario A: "huidig beleid voortzetten en verbreden"

	dorps- centrum	woon- gebied	bedr. terrein	groen/ sport	hoofd- wegen	ontsl. wegen	buiten- gebied
inzameling van afvalwater	B	B	B	B	-	-	L > B
transport van stedelijk afvalwater	B	B	B	B	B	B	L
inzameling van overtollig hemelwater	B	B	B	B	B	B	-
verwerking van hemelwater in riolen	B	B	B	B	B	B	-
verwerking van hemelwater in de openbare ruimte	B	B	B	B	B	B	-
inzameling van grondwater	B > L	B > L	B > L	B > L	B > L	B > L	-
verwerking van grondwater	B	B	B	B > H	B	B	-

Wat merken gebruikers van de openbare ruimte?

Stedelijk afvalwater

- Nagenoeg al het afvalwater wordt ingezameld via riolering en centraal gezuiverd. Op die locaties in het buitengebied waar het afvalwater niet via riolen wordt ingezameld wordt dit lokaal verwerkt (gezuiverd). Stankklachten en of verontreinigingen van sloten en bodem komen hierdoor nauwelijks voor.
- De vuilwaterriolering verkeert in een goede technische staat. Aantasting van het riool komt beperkt voor. De risico's op beschadigde riolen zijn daardoor beperkt. Overlast voor bewoners bij storingen of calamiteiten aan de riolering wordt tot een minimum beperkt.

Hemelwater

- Als in de buurt wat gebeurt (rioolvervanging, wegreconstructie) wordt getoetst of sprake is van knelpunten en/of overlast. Indien dit het geval is wordt bekeken of het mogelijk is het schone hemelwater zoveel mogelijk te scheiden van het vuile afvalwater (afkoppelen).
- Bij hoosbuien wordt het overtollig hemelwater afdoende opgevangen en afgevoerd. Soms staat de straat enige tijd blank. De omgeving heeft hiervan korte tijd hinder. Maar van overlast is geen sprake. Het water loopt niet de woningen en tuinen in (uitgezonderd situaties waar woningen lager liggen dan de openbare weg).
- Bij extreme hoosbuien moeten wij leren accepteren dat de straat enige tijd blank staat. Dit leidt wellicht tot hinder voor de omgeving. Schade als gevolg van extreme hoosbuien wordt voorkomen.
- Bij buien wordt het afvalwater afdoende opgevangen in bergingsbakken. Er kan dan verdund afvalwater in sloten en vijvers stromen. Incidenteel leidt dit tot stank en vervuiling. Dit leidt echter niet tot gezondheidsproblemen.
- Sloten en vijvers zijn in staat bij uitzonderlijke buien het overtollig hemelwater afdoende te bergen, vast te houden en af te voeren. De sloten treden pas bij uitzonderlijke hoosbuien hun oevers. Dit leidt wellicht tot ernstige hinder maar niet tot schade.
- Sloten, duikers, stuwen en beschoeiing verkeren in een goede technische staat. Slechts af en toe is sprake van een ingezakt talud.
- De watergangen zien er over het algemeen verzorgd uit. Het water is op de meeste locaties schoon en redelijk helder en vrij van sterke algenbloei of kroosdek.

Grondwater

- Gemeente is aanspreekpunt voor grondwaterproblemen maar niet aansprakelijk.
- In bestaand gebied kunnen in bepaalde delen van de openbare ruimte door gebrekkige ontwatering situaties ontstaan waarbij in sommige kruipruimtes af en toe water staat. Dit leidt soms tot een muffe lucht of schimmelplekken in woningen en gebouwen. Dit leidt wellicht tot overlast maar niet tot gezondheidsproblemen.
- De tuinen en plantsoenen zijn na een periode van regen een aantal dagen drassig en daarna enige tijd moeilijk begaanbaar.
- Bij nieuwbouwlocaties wordt bij het ontwerp al rekening gehouden met een goede ontwatering. Hiermee worden problemen in de toekomst voorkomen.

Welke inspanningen worden hiervoor gedaan?

- Nagenoeg alle percelen (95%) zijn aangesloten op het riool. De resterende percelen hebben een eigen voorziening getroffen (IBA/septic-tank). Deze aansluitgraad wordt de komende planperiode nog iets verder verhoogd. Bij oprukkende riolering kijken wij naar mogelijkheden om de aansluitgraad te verhogen.
- De riolering voldoet aan de landelijke normering voor inzameling, transport, afvoercapaciteit en uitstoot van afvalwater.
- Alle rioolgemalen zijn aangesloten op het centrale computersysteem op het gemeentehuis. Vanaf het gemeentehuis kan de werking van de rioolgemalen continu worden gecontroleerd.
- Door optimaal en vroegtijdig onderhoudsmaatregelen te treffen wordt het ontstaan van stankoverlast en het risico op instortende riolen voorkomen.
- Wanneer de werking van de riolering onder de maat is door slijtage of schades wordt deze gerepareerd of vervangen.
- Bij nieuwbouwlocaties worden bij de aanleg meteen duurzame systemen toegepast, waarbij vuil en schoon water zoveel mogelijk gescheiden blijft.
- De gegevens van de voorzieningen zijn actueel en digitaal uitwisselbaar.

Hemelwater

- Als in de buurt wat gebeurt (rioolvervanging, wegreconstructie) wordt getoetst of sprake is van knelpunten en/of overlast. Indien dit het geval is wordt bekeken of het mogelijk is het schone hemelwater zoveel mogelijk te scheiden van het vuile afvalwater. Vertrekpunt is daarbij de afkoppelkansenkaarten.
- Bij nieuwbouwlocaties worden bij de aanleg meteen systemen toegepast, waarbij afval- en hemelwater gescheiden blijft.
- Door optimaal en vroegtijdig onderhoudsmaatregelen te treffen wordt het ontstaan van wateroverlast en het risico op instortende riolen voorkomen.
- Wanneer de werking van de riolering onder de maat is door slijtage of schades wordt deze gerepareerd of vervangen.
- De riolering is bij normale buien probleemloos in staat het water van wegen en daken af te voeren. Bij hoosbuien (die statistisch eens per 2 jaar voorkomen) is sprake van water op straat. Dit water komt niet boven de trottoirbanden uit.
- De knelpuntlocaties waar bekend is dat ernstige hinder ontstaat worden (indien technisch mogelijk) aangepakt.
- Er wordt structureel onderhoud verricht aan de watergangen en bijbehorende voorzieningen.
- De komende jaren wordt op enkele locaties extra waterberging aangelegd (aanleg van open water).
- De gegevens van de voorzieningen zijn actueel en digitaal uitwisselbaar.

Grondwater

- De burger is in eerste instantie zelf aan zet bij grondwaterproblemen.
- Voor de burger is de gemeente aanspreekpunt voor eventuele grondwaterproblemen. Bij herhaalde meldingen wordt onder regie van de gemeente lokaal globaal onderzoek verricht naar aard en omvang.
- Als er maatregelen in openbaar gebied nodig zijn om acute (gezondheids)problemen aan te pakken dan wel te voorkomen worden die door of onder regie van de gemeente (in nauwe samenwerking met het Wetterskip) uitgevoerd.
- Er is geen noodzaak voor een grondwatermeetnet.
- Er wordt structureel onderhoud verricht aan de ontwaterende voorzieningen (watergangen).

3 Terugblik 2013-2014

3.1 Behaalde resultaten

In het operationeel draaiboek Gemeentelijke Watertaken 2013-2014 zijn de deelopdrachten uitgewerkt van de eerste twee jaarschijven van het vGRP 2013-2018. In deze twee jaarschijven zijn de volgende resultaten behaald:

Nieuwe aansluitingen (nieuwbouwlocaties en inbreidingen):

- 2013-2014: 4 nieuwe aansluitingen woningen/bedrijven (Fugellân Dronryp)

Bestaande percelen aansluiten op riolering:

- 2013: 2 aansluitingen woningen/bedrijven (binnen en buiten de bouwde kom)
- 2014: 14 aansluitingen woningen/bedrijven (binnen en buiten de bouwde kom)

Nieuwe riolering (aanleg en vervanging):

- 2013-2014: 0,4 km gemengd riool
- 2013-2014: 2,3 km vuilwater riool
- 2013-2014: 1,5 km hemelwater riool

Onderzoek en planvorming:

2013-2014: diverse onderzoeken uitgevoerd in het kader van het FBWK en GAWO.

2013-2014: diverse onderzoeken in het samenwerkingsverband Noordwest Fryslân op het vlak van nauwere samenwerking en besparingsmogelijkheden.

2014: review gemeentelijke watertaken 2013-2014.

Regulier onderhoud:

2013-2014: 19 km gereinigd riool geïnspecteerd.

Onderhoud pompen, drukriolering, persleidingen en randvoorzieningen volgens planning uitgevoerd.

Projecten: aanpak wateroverlast:

Maatregelen in de kern Dronryp en Menaam zijn uitgevoerd, de kern Berltsum is in uitvoering.

3.2 Analyse middelen

Financiën

Onderstaande tabel toont de financiële balans over de jaarschijven 2013 en 2014.

	Geplande uitgave conform vGRP	Werkelijke uitgave	Vershil
Exploitatie			
- Jaarschijf 2013	957.400	876.470	▲ 80.929
- Jaarschijf 2014	954.400	744.449	▲ 209.951
Subtotaal	1.911.800	1.620.919	290.881
Investerings			
- Jaarschijf 2013	269.900	98.770	▲ 171.130
- Jaarschijf 2014	1.912.800	701.896	▲ 1.210.904
Subtotaal	2.182.700	800.666	1.382.034
Totaal	4.094.500	2.421.585	1.672.915

In de jaarschijven 2013 en 2014 is (in vergelijking tot het vGRP 2013-2018) in beide jaarschijven minder uitgegeven (zowel in de reguliere exploitatie als op de projecten (investerings)) dan was voorzien. Het verschil is onder andere te verklaren door:

- Verdere invulling aan de besparingsopgave in de waterketen:
Vanuit het FBWK en Bestuursakkoord Water 2011 werken wij aan kostenbesparing in de (afval)waterketen. In het vGRP 2013-2018 hebben wij met een heroverweging van ons rioolvervangersstrategie al een belangrijke bijdrage geleverd aan de besparingsopgave. Aanvullend daarop hebben wij de arkbak (een besparingstool die is ontwikkeld binnen het FBWK) losgelaten op het activiteitenprogramma van het vGRP en zien wij nog aanvullende besparingsmogelijkheden in het activiteitenprogramma van het vGRP 2012-2018. Deze zijn met ingang van 2015 ook in de begroting ingeboekt.
- Inzet waterambassadeur:
Met ingang van 1 januari 2014 levert Menameradiel ondersteuning voor het water-ambassadeurschap vanuit het FBWK. Deze inzet is gedurende een periode van 2 jaar (2014 en 2015). Gedurende deze periode zal sprake zijn van een lagere doorbelasting van de apparaatskosten.
- Vertraging project Berltsum – Zuid:
De voorbereiding voor het project riolering en herinrichting Berltsum – Zuid heeft meer tijd in beslag genomen dan was voorzien. Onder andere de ISV-subsidie aanvraag heeft tijd gekost evenals de afstemming tussen gemeente en Wetterskip. Het project wordt als een gezamenlijk project van gemeente en Wetterskip uitgevoerd, in het vGRP was hier geen rekening mee gehouden. De uitvoering stond in het vGRP gepland voor 2014, dit schuift door naar 2015/2016.

4 De (deel)opdrachten voor 2015-2016

Om het beoogd kwaliteitsniveau te realiseren c.q. handhaven voeren wij diverse activiteiten uit. In het operationeel draaiboek gemeentelijke watertaken voor de jaarschijven 2013 en 2014 waren deze ingedeeld volgens de structuur van het vGRP. In afwijking daarop wordt bij het draaiboek voor de jaarschijven 2015-2016 gekozen voor een indeling die aansluit bij het jaarplan Romte. Deze indeling maakt onderscheid in de reguliere werkzaamheden en projecten. Daarbij zijn de reguliere werkzaamheden onderverdeeld naar de onderdelen uit de begroting. Door deze naadloos op elkaar aan te sluit is taak- en rolverdeling en het borgen van de budgetten eenvoudiger. Onderstaand schema toont de nieuwe indeling.

Reguliere werkzaamheden	Categorie
Actualisatie beheergegevens	430000
Energiekosten gemalen	431001
Onderzoek & planvorming	433301
Platform RIONED	434310
Telefoonkosten gemalen	434312
Regulier onderhoud – onroerende zaken	434336
Regulier onderhoud – roerende zaken	434337
Doorbelasting stedelijk water	434399
Projecten	Kredietnummer
Riolering en herinrichting Berltsum – Zuid	7.729.130.4
Berltsum Noord - riolering omgeving Buorren	n.t.b.
Menaam - riolering Jachthûswei	7.729.132.4
Boksum - riolering Tiltsjedyk	n.t.b.
Gecombineerde renovatie riolering – diverse locaties – met Franekeradeel	7.729.133.4
Vervanging en renovatie van oevervoorzieningen Ritsumasyl	n.t.b.
Vervangen en verleggen afvoer rioolgemaal Ljouwertertrekwei in Dronryp	n.t.b.
Groot onderhoud gemalen 2016	n.t.b.

4.1 Reguliere exploitatie

4.1.1 Actualisatie beheergegevens [430000]

De riool- en watervoorzieningen maken deel uit van de stedelijke infrastructuur. Dit vraagt om afstemming, zowel ondergronds (kabels en leidingen) als bovengronds (wegen en groen). Wij beschikken over een geautomatiseerd rioolbeheersysteem (GBI) met daarin de basisgegevens van de riolering en watergangen. In dit zelfde systeem zijn ook de basisgegevens van onze kunstwerken (o.a. bruggen), weg- en groenvoorzieningen geregistreerd.

Een goed functionerend, volledig en actueel beheersysteem is de basis van effectief beheer. Reguliere terugkerende werkzaamheden hierbij zijn:

- Periodieke actualisatie (bij vervangingen en aanleg van nieuwe riolering);
- Waterpasmetingen;
- Invoeren van inspectie- en reinigingsgegevens.

Wij verzamelen zelf de mutaties aan de beheerdata. Eventuele inventarisaties (bv. waterpasmeting) en het muteren van de gegevens laten wij door derden uitvoeren. Daarvoor is op jaarbasis € 30.000 geraamd.

Voor de jaarschijven 2015-2016 staan naast de reguliere werkzaamheden de volgende specifieke activiteiten gepland:

- Inmeten (xy) van de alle (circa 6.600) straat- en trottoirkolken;
- Synchroniseren indeling en benaming bemalingsgebieden met basisrioleringsplannen;
- In combinatie met actualisatie Basisrioleringsplannen bijwerken administratieve indeling persleidingen (koppeling aan bemalingsgebieden waarop de persleidingen inprikken wordt);
- In combinatie met actualisatie Basisrioleringsplannen controleren (en indien nodig muteren) van de administratieve data van de speciale voorzieningen (overstorten, gemalen, inrikkpunten drukriolering, etc.);
- Functionaliteiten InfraViewer up-to-date houden door nieuwe inspecties toe te voegen.

4.1.2 Energiekosten gemalen [431001]

De jaarlijkse energiekosten van de gemalen alsmede de telefoonkosten van het telemetriesysteem rekenen wij toe aan de exploitatie (€ 24.000 in 2015 en € 28.000 in 2016). De verhoging in kosten komt omdat er de laatste jaren nieuwe gemalen zijn bijgekomen. Wij kopen samen met de andere overheden in Fryslân, duurzame energie gezamenlijk in. De gezamenlijke inkoop heeft geresulteerd in een daling van de energieprijzen.

4.1.3 Onderzoek & planvorming [433301]

Om tot doelmatige keuzes en planning van maatregelen aan de riolering te komen (die passen binnen onze ambities en voornemens) is onderzoek & planvorming nodig. Daarbij vertalen wij de ambities en afspraken uit het vGRP naar het tactisch en operationeel beheerniveau.

Binnen de gemeentelijke watertaken hebben we voortdurend te maken met veranderingen. Elk jaar komen er nieuwe inspecties van de riolen en gemalen beschikbaar. Daarnaast komen ook via metingen steeds meer (en nieuwe) gegevens beschikbaar. Onderzoek & planvorming kenmerkt zich dus door een dynamisch proces. Daarnaast is bij veel activiteiten ook specialistische kennis nodig, kennis die wij zelf niet in huis hebben. Op veel onderdelen zetten wij daarbij diensten van derden in. Voor 2015 is € 98.500 geraamd en € 103.500 voor 2016.

Onderstaande tabel toont een nadere toelichting op de activiteiten die wij in de jaarschijven 2015-2016 voor onderzoek en planvorming voorzien.

Activiteit	Toelichting
Operationeel draaiboek	In het operationeel draaiboek wordt de vertaalslag gemaakt van de strategie van het vGRP naar de daadwerkelijke uit te voeren werkzaamheden. In het draaiboek worden alle uit te voeren activiteiten voor de komende twee jaar benoemd.
Beheerplannen	<u>Riolering:</u> Jaarlijks worden de rioolinspecties gebruikt voor het opstellen van een nieuw rioolbeheerplan. Dit plan geeft een actueel overzicht van het rioelstelsel (kwantiteit/kwaliteit) alsmede de onderhouds- en vervangingsplanning voor de korte en middenlange termijn. Op deze manier weten wij wat we beheren, hoe de onderhoudstoestand is en wat de kosten voor het rioelstelsel zijn op korte en middellange termijn. Met de resultaten kunnen we vaststellen of het rioelbeheer op schema ligt of achterloopt en weten we of er extra gelden gereserveerd moeten worden. In 2014 lag bij de rioolinspecties het accent op de kern Berltsum (i.v.m. de geplande rioelwerkzaamheden in deze kern). De analyse en beoordeling van de inspecties is opgepakt binnen de projectvoorbereiding van de rioelwerkzaamheden. Er is voor 2015 dan ook geen noodzaak tot het opstellen van een gemeentebreed

Activiteit	Toelichting
	rioolbeheerplan. In de jaarschijf 2016 gaan wij het beheerplan riolering actualiseren. <u>Watergangen:</u> Jaarlijks stellen wij een beheer- en onderhoudsplan op voor de watergangen die buiten de overdracht vallen en in beheer blijven bij de gemeente. Daarin leggen wij vast welke maatregelen wij treffen (bv. baggeren, herstel van beschoeiingen, etc.).
Beleidsvorming ongerioleerde percelen	Binnen het buitengebied van onze gemeente is sprake van incidentele percelen die (nog) niet zijn aangesloten op de riolering. Aansluiting van deze percelen is kostbaar; het is de vraag of het doelmatig is deze percelen aan te sluiten op de riolering. Daarnaast wil het merendeel van de perceelseigenaren ook niet meewerken aan aansluiting op riolering. Formeel gezien hebben wij voor 19 van deze percelen geen ontheffing van de zorgplicht en zijn we dus nog steeds verantwoordelijk voor inzameling en transport van het bij deze percelen vrijgekomen afvalwater. De komende jaren gaan we samen met alle gemeenten in Fryslân (samen met Wetterkip Fryslân) beleid ontwikkelen/formuleren hoe wij met deze situatie om willen gaan. Ook binnen de bebouwde kom zijn er nog percelen welke niet op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten. Dit moet nader onderzocht worden.
Financieel advies	Wanneer wij de kaders van de activiteiten wijzigen of een wijziging in de planning doorvoeren heeft dit effect op de financiën. Daarom bewaken wij, parallel aan het bijstellen van het draaiboek, ook de ontwikkeling van de financiën.
FBWK, GAWO, ARKBK, regionale samenwerking Noordwest Fryslân	Sinds 2010 werken de Friese gemeenten aan 'minder-meer' kosten in de afvalwaterketen, door samen met Wetterskip en buurgemeenten plannen en werkzaamheden op elkaar af te stemmen. De Arkbak helpt daarbij. In de jaarschijven 2015-2016 voorzien wij de volgende activiteiten: ▪ 1-meting maart 2015 voor de landelijke monitor bestuursakkoord water ▪ Eerste verkenning naar harmonisatie GRP's Westergo fusiegemeenten ▪ Harmonisatie rioolheffing Westergo gemeente ▪ Waar mogelijk samen werkzaamheden uitvoeren en samenwerken aan beleid
Ad-hoc berekeningen	De komende periode voorzien wij enkele (ad-hoc) berekeningen om: - De consequenties van inbreidings- en nieuwbouwplannen op het functioneren van de riolering in beeld te brengen; - Vraagstukken rond rioolrenovatie en -vervanging te beantwoorden; - Oorzaak van eventuele klachten te achterhalen.
Watertoets en vergunningen	Bij inbreidings- en nieuwbouwplannen moeten wij een watertoets opstellen. Daarmee borgen wij de waterhuishoudkundige doelstellingen voor het betreffende gebied.
Verbeteren afvoercapaciteit voorzieningen	In de stedelijke wateropgave hebben wij, in samenwerking met het Wetterskip Fryslân, een globale gemeentebrede verkenning uitgevoerd naar de locaties die gevoelig zijn voor wateroverlast. Voor de aandachtslocaties zijn in de basisrioleringsplannen (BRP's) oplossingsrichtingen uitgewerkt. De achterliggende jaren hebben wij deze nagenoeg allemaal uitgevoerd. Voor de kern Deinum moeten wij nog maatregelen treffen (circa € 50.000). Komende jaren is nog vervolgonderzoek (o.a. deelactualisatie van het BRP) nodig voor het bepalen van de definitieve oplossingsrichting.
Overdracht stedelijk water	De overdracht stedelijk water ronden wij in 2015 af.
Actualisatie BRP's	In de planperiode van het GRP 2008-2012 zijn de BRP's kern voor kern geactualiseerd. De maatregelvoorstellen vanuit deze studies hebben wij vertaald naar projecten die vervolgens zijn uitgevoerd. In 2015 worden de laatste projecten afgerond. In 2016 willen wij de balans opmaken door in één actualisatieslag alle BRP's te actualiseren zodat gemeentebreed in beeld is hoe het technisch functioneren van de riolering er voor staat.

4.1.4 Platform RIONED [434310]

Stichting RIONED stimuleert de zorg voor de riolering en water in de stad in Nederland. Zij is het platform waarin overheden, het bedrijfsleven en onderwijs samenwerken. Eén van haar taken is het informeren van het algemeen publiek over riolering en stedelijk waterbeheer. Wij zijn begunstiger van de Stichting RIONED en profiteren daarmee van het werk van RIONED. Periodiek leveren wij ook input (door bijvoorbeeld deel te nemen aan de benchmark). Daarvoor is op jaarbasis **€ 5.000** beschikbaar.

4.1.5 Telefoonkosten [434312]

Alle rioolgemalen in de kernen en het buitengebied en de tunnelgemalen zijn aangesloten op een telemetriesysteem. Door deze aansluiting is sprake van een permanente controle op de werking van de rioolgemalen. Storingen en calamiteiten zijn daardoor meteen inzichtelijk en kunnen verholpen worden voordat deze tot schade c.q. overlast leiden.

De telefoonkosten die met deze dataverbinding zijn gemoeid (jaarlijks **€ 15.000** in 2015) rekenen wij toe aan de exploitatie.

Gemalen

Voor transport van stedelijk afval-, hemel- en grondwater maken wij gebruik van 114 gemalen:

Dorpen

- 19 rioolgemalen
- 5 leidings-/spoelgemalen randvoorziening
- 3 tunnelgemalen
- 1 gemaal ijsbaan Deinum

Buitengebied

- 86 minigemalen

Van de 114 gemalen communiceren 39 gemalen via een vaste telefoonlijn. De maandelijkse abonnementskosten zijn een factor 3 hoger dan wanneer de dataverbinding via een GSM-lijn verloopt. Om de kosten te reduceren bouwen wij de dataverbinding in 2015 om. Met ingang van 2016 is de verwachting dat de jaarlijkse telefoonkosten **€ 5.000** bedragen.

De kosten voor het ombouwen van de gemalen zijn geraamd op **€ 24.000** en worden éénmalig in 2015 op de post regulier onderhoud 434336 verrekend. Met de besparing op de maandelijkse abonnementskosten zijn de kosten voor het ombouwen naar verwachting in 2,5 jaar terug verdient.

4.1.6 Regulier onderhoud [434336 & 434337]

Voor het in stand houden van het areaal voeren wij diverse reguliere beheeractiviteiten uit zoals het reinigen en inspecteren van riolen, straatvegen, kolken zuigen en repareren van de riolen en gemalen. Vanuit de begroting maken wij daarbij onderscheid in onderhoud aan roerende zaken en onroerende zaken.

Regulier onderhoud – onroerende zaken [434336]

Onderstaande tabel toont een nadere toelichting op de activiteiten die wij in de jaarschijven 2015-2016 voor regulier onderhoud (onroerende zaken) voorzien.

Activiteit	Toelichting
Reiniging en visuele inspectie gemalen	Om de bedrijfszekerheid te waarborgen laten wij de 114 gemalen 3 keer per jaar schoonmaken en visueel inspecteren door Loonbedrijf Hiemstra.
Technische inspectie gemalen	De technische installaties van de 114 gemalen laten wij één keer per jaar door een gespecialiseerd bedrijf (Landustrie) inspecteren. Vanuit deze inspectie volgt een rapport met een onderhoudsadvies.
Ombouw dataverbinding gemalen	Bij 39 gemalen bouwen wij in 2015 de bestaande dataverbinding (via vaste telefoonlijn) om naar een verbinding via GSM-lijn.
Kleinschalig onderhoud gemalen	Voor de uitvoering van het onderhoudsadvies stellen wij jaarlijks naar een onderhoudsplan op. Daarin prioriteren en budgetteren wij de maatregelen. De uitvoering laten wij doen door derden.
Reiniging, inspectie en schoonmaken randvoorzieningen en overstorten	Naast inspectie van riolen en gemalen inspecteren wij ook periodiek de overige voorzieningen (overstorten, randvoorzieningen, terugslagkleppen, inlaatconstructies, etc.). Een deel van deze werkzaamheden vraagt om specialistische kennis en apparatuur en wordt daarom door derden uitgevoerd.
Kolken reinigen	Om vuilophoping in de riolering te voorkomen worden de 6.600 straat- en trottoirkolken 2 keer per jaar gereinigd door loonbedrijf Hiemstra. Het vrijgekomen slib wordt gestort op de gemeentewerf.
Ad-hoc regulier klein onderhoud en reparaties	Voor uitvoering van ad-hoc reparaties is op jaarbasis budget beschikbaar. Hieruit worden de volgende reparatiewerkzaamheden bekostigd: - Herstellen kapotte kolken of putranden; - Herstellen van kapotte en doorgestoken inlaten in de riolen; - Verwijderen van aangekoekte afzettingen, ingegroeide boomwortels en overige obstakels; - Verhelpen van verstoppingen. De reparatiewerkzaamheden worden deels bepaald vanuit het cyclisch inspectieprogramma en deels vanuit de geregistreerde meldingen. Naast kosten voor reparatie (inclusief aanschaf van materiaal) worden ook de kosten voor handhaving, toezicht bij nieuwe aansluitingen en vergoedingen zakelijk recht toegerekend aan dit onderdeel.
Toerekening kosten straatvegen in afvoer veegvuil	Om verontreiniging van de kolken te voorkomen en ter bevordering van een vlotte afstroming van het hemelwater op trottoir en rijbaan is het meerdere keren per jaar vegen van de straatgoten noodzakelijk (frequentie circa 8 x per jaar). De helft van de kosten (voor straatvegen en afvoer van het veegvuil) worden toegerekend aan de rioolheffing. De aansturing c.q. uitvoering van deze activiteiten valt onder regie van team wegen. Team riolering en water heeft hierin geen taak.

Voor deze activiteiten is totaal € 212.200 geraamd voor 2015 en € 188.200 voor 2016.

Regulier onderhoud – roerende zaken [434337]

Onderstaande tabel toont een nadere toelichting op de activiteiten die wij in de jaarschijven 2015-2016 voor regulier onderhoud (roerende zaken) voorzien.

Activiteit	Toelichting
Vorbereiding jaarlijkse inspectie en reiniging riool	Om inzicht te krijgen in de technische staat van de riolering worden rioolinspecties uitgevoerd. Hiermee wordt inzicht verkregen in aard en omvang van eventuele schades. Met deze resultaten wordt de restlevensduur van het riool vastgesteld. Vanuit de strategische reinigings-/inspectieplanning bepalen wij aan het begin van het jaar welke riolen in het betreffende jaar geïnspecteerd moeten worden. Het aanmaken van overzichtslijsten en kaarten met de te inspecteren riolen laten wij door derden uitvoeren.
Planmatige inspectie riolering	De daadwerkelijke inspectie van riolering laten wij in de regel in de zomerperiode uitvoeren. Dit besteden wij uit aan (daarvoor) gespecialiseerde aannemers. Wij houden zelf toezicht op deze werkzaamheden.
Planmatige reiniging van riolen (incl. storkosten slib)	Om het riool toegankelijk te maken voor de inspectiecamera wordt deze voorafgaand aan de inspectie gereinigd. Het inspectie- en reinigingsprogramma wordt daarom gecombineerd uitgevoerd. Wanneer de rioolputten zich onder het maaiveld bevinden worden deze door een buitendienst medewerker opgezocht en bereikbaar gemaakt. Na afloop voeren wij een analyse uit op de hoeveelheid vrijgekomen slib. Daarmee stellen wij de gemiddelde vervuilinggraad vast. Deze informatie stelt ons in staat de strategische reinigings-/inspectieplanning verder aan te scherpen.
Ad-hoc reiniging & inspectie	Naast strategische reiniging & inspectie is ook sprake van ad-hoc inspectie. Zo is bij stankoverlast, wateroverlast of plotseling optredende wegverzakkingen het in sommige situaties nodig inspecties uit te voeren om vast te stellen of het riool nog wel aan de gestelde eisen voldoet. Ook projecten (bijvoorbeeld wegreconstructies, herinrichtingen e.d.) kunnen aanleiding zijn om inspecties eerder uit te voeren. Zodoende wordt vroegtijdig vastgesteld of rioolvervanging geïntegreerd kan worden in het project (integraal plannen: oftewel "werk-met-werk maken").
Baggeren watergangen en klein onderhoud oevervoorziening	Vanwege het belang van watergangen bij de berging, aan- en afvoer van hemelwater rekenen wij een deel (50%) van het baggeren en van de onderhoudskosten voor oevervoorzieningen in en rond onze kernen toe aan de gemeentelijke watertaken én dekken wij de kosten daarvan vanuit de rioolheffing.

Voor deze activiteiten is totaal op jaarbasis **€ 55.000** geraamd.

4.1.7 Doorbelasting stedelijk water [434399]

Met het vaststellen van het vGRP 2013-2018 is besloten een deel van de kosten voor het stedelijk waterbeheer (opschonen van watergangen in stedelijk gebied en het baggeren van deze watergangen) onder te brengen in de gemeentelijke watertaken én de kosten te dekken vanuit de rioolheffing. Op jaarbasis betreft dit **€ 33.950**.

De aansturing c.q. uitvoering van deze activiteiten valt onder regie van team groenbeheer.

4.2 Projecten (vervanging en verbetering)

De onderdelen van de reguliere werkzaamheden kenmerken zich door een cyclisch karakter. Doordat aard en omvang van de werkzaamheden niet al te veel wijzigen zullen de kosten in de praktijk ook beperkt fluctueren. Daarom worden deze werkzaamheden ook direct ten laste gebracht van de begroting.

Voor de vervangings- en verbeteringsmaatregelen geldt een ander verhaal. De ene keer betreft het een rioolvervanging in één straat en gaat het om hoogstens enkele honderden meters, de andere keer betreft het een hele wijk en gaat het om kilometers in plaats van meters. Daarnaast heeft elke situatie z'n eigen kenmerken en specifieke raakvlakken met andere beheerdisciplines. Dit resulteert in maatwerkoplossingen.

De uitgave die met de vervangings- en verbeteringsmaatregelen is gemoeid varieert dus ook sterk (van enkele tienduizenden euro's tot enkele miljoenen). Om die reden worden voor deze projecten ook kredieten aangevraagd. De investeringsuitgaven worden geactiveerd en als kapitaallasten ten laste van de exploitatie gebracht. Hiermee worden uitgaven gelijkmatiger afgevlakt en worden pieken in tariefstijging beperkt.

Herijking inzet eigen organisatie bij projecten

De in het vGRP 2013-2018 geraamde investeringen voor de projecten zijn inclusief toeslagen voor voorbereiding en toezicht. Tot op heden worden de kosten die de eigen organisatie bij de projecten maakt ook toegerekend aan de kredieten. Dit betekent dat deze ook worden geactiveerd en als kapitaallasten ten laste van de begroting komen.

Voorgesteld wordt om met ingang van 2016 de "eigen" inzet voor voorbereiding, toezicht en advies in de projecten niet meer toe te schrijven aan het betreffende projectkrediet maar deze onder te brengen in de begroting. Hiermee worden jaarlijkse fluctuaties in de eigen formatie kosten beperkt en tevens leidt het wegvallen van de rentecomponent tot besparing op de totale lasten. Dit leidt tot een bijgestelde projectraming. Per project is dit aangegeven.

Vooralsnog werken wij in de jaarschijven 2015-2016 aan 8 projecten. Mogelijk worden daar gedurende de jaarschijven nog projecten aan toegevoegd.

4.2.1 Berltsum - riolering en herinrichting Berltsum - Zuid [7.729.130.4]

Sinds 2013 zijn Gemeente Menameradiel en Wetterskip Fryslân in gesprek over rioleringswerkzaamheden die beide partijen in Berltsum uit willen voeren. Uit het basisrioleringsplan is naar voren gekomen dat de riolering in Berltsum Zuid over te weinig afvoercapaciteit beschikt. Dit is ook de aanleiding voor de wateroverlast die er met enige regelmaat optreedt. Daarnaast is uit rioolinspecties gebleken dat in deze straten ook een aantal riolen in een slechte staat verkeren. Het afschot van het huidige hoofdriool is niet goed. Het vervangen van deze riolen combineren wij met de aanpak van de wateroverlast. Deze projectkosten zijn geraamd op **€ 1.040.100**

De riolering in de kern voert af naar het eindgemaal van Wetterskip Fryslân aan de Sportleane. Dit gemaal is aan het einde van haar levensduur en beschikt over te weinig capaciteit om al het afvalwater van Berltsum weg te pompen. Ook is de huidige locatie van het gemaal voor onderhoud slecht te bereiken. Daarom bouwt Wetterskip Fryslân gelijktijdig met de rioolvervanging een nieuw gemaal nabij het kruispunt Koekoeksleane / Bûtenpôle. Deze werken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De samenwerking van gemeente en Wetterskip in dit project sluit naadloos aan op de visie vanuit hierbij FBWK en Bestuursakkoord Water 2011.

Omdat het huidige gemaal van Wetterskip Fryslân aan de Sportleane verplaatst wordt naar het kruispunt Koekoeksleane / Bûtenpôle moeten wij gelijktijdig ook een nieuw verzamel- en transportriool door het Achterpaed aanleggen.

De kosten voor het nieuwe verzamel- en transportriool worden 50/50 verdeeld tussen gemeente en Wetterskip. Hiervoor is een apart krediet aangevraagd. Het gemeentelijk aandeel in de projectkosten worden geraamd op circa **€ 200.000**.

Er is extra krediet **€ 300.000**, aangevraagd om nog een aantal knelpunten aan te kunnen pakken:

- De afvoer vanaf het tuinbouwgebied niet meer lozen op de Bitgumerdyk maar rechtstreeks naar het nieuw te bouwen rioalgemaal van Wetterskip Fryslân;
- Afvoer van het gebied rondom de Meseame aansluiten op het nieuwe riool Mulseleane via de Fugelsang;
- Afvoer van de Bildtdyk aansluiten op het nieuwe riool ir.CM van der Slikkeleane.

De herinrichting, gefinancierd door de ISV aanvraag, is rondom de nieuwe brede school en wordt gelijktijdig met de rioolwerkzaamheden uitgevoerd.

De kredietaanvraag bedraagt **€ 1.540.100**. Dit is exclusief het voorbereidingskrediet van **€ 80.000**. De aanbesteding heeft plaatsgevonden op 20 april 2015 plaats. De verwachting is dat de werkzaamheden eind 2015 gereed zijn.

4.2.2 Berltsum Noord - riolering omgeving Buorren

Daarnaast zijn er ook op andere locaties in de kern Berltsum maatregelen aan de riolering nodig.

De riolering van de Lytse Buorren gaan we relinen in het reline bestek van 2015 (zie ook paragraaf 4.2.5). De persleiding vanaf it Dok heeft haar lozingspunt op deze riolering, dit veroorzaakt de aantasting van de buis. De kosten van het relinen van dit riool worden geraamd op **€ 20.000**. Vanuit wegen wordt er € 15.000 geïnvesteerd om het straatwerk gelijktijdig op te knappen.

Daarnaast hebben we in de omgeving Molestrjitte onderzoek gedaan naar de riolering uit 1958. Deze riolering gaan we ook relinen in het reline bestek 2015 (zie ook paragraaf 4.2.50). De geraamde bruto kosten zijn **€ 30.000**.

De riolering aan de achterkant van de woningen aan de Ramshoornstrjitte is aan vervanging toe. Helaas kunnen deze woningen niet aan de voorzijde aangesloten worden. Verwachte bruto kosten zijn **€ 20.000**. Uitvoering vindt plaats in 2016.

De rioolputten van de Oude Trambaan bij de loodsen van Erven van Dijk zijn nu niet toegankelijk voor onderhoud. Daarvoor zal de bossage (die toegang nu nog verhinderd) worden gesnoeid. Aansluitend gaan wij de rioolputten weer toegankelijk maken en waar nodig voorzien van een nieuwe afdekking. Geschatte kosten **€ 10.000**, uitvoering vindt plaats in 2016.

De afvoer capaciteit van de riolering op De Kamp is onvoldoende. Het gemaal achter het pension is slecht bereikbaar en voert af via particulier terrein. Wij moeten nog onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om de problemen op te lossen. Geschatte kosten **€ 50.000**, start uitvoering in 2017.

Totaal aan vGRP gelden voor Berltsum Noord:

- Lytse Buorren € 20.000 (reline bestek 2015)
- Molestrjitte € 30.000 (reline bestek 2015)
- Ramshoornstrjitte € 20.000
- Oude Trambaan € 10.000
- De Kamp € 50.000

Totale kosten: € 130.000

Van de totale kosten worden € 80.000 aan bruto kosten toegerekend aan het project Berltsum Noord - riolering omgeving Buorren. Na correctie van de inzet eigen organisatie bedragen de netto kosten **€ 72.000**.

Asbest riolering weiland familie Rondon

In het weiland van de familie Riendon heeft de gemeente vermoedelijk asbest riolering liggen. De achterkant van een paar woningen aan de Buorren is hier op aan gesloten. Door het grote hoogte verschil kan dit ook niet anders. De riolering is in goede staat maar wel op leeftijd. Wel moeten we nog onderzoeken of de afvoer via de Buorren nog goed is en of we deze asbest riolering mogen handhaven. De eerste grove raming voor verwijderen van de leiding geeft een bruto bedrag van **€ 150.000**. Uitvoering staat gepland voor 2017.

4.2.3 Menaam - riolering Jachthûswei [7.729.132.4]

Uit het rioolbeheerplan 2010 - 2016 en aanvullend eigen onderzoek is gebleken dat het riool in de Jachthûswei en Camstrastrjitte te Menaam in een slechte staat verkeerd.

Ook liggen er in dit gebied een aantal gemeentelijk rioolstrengen op particulier terrein welke onderhoud nodig hebben. De afvoer van het bestaande riool is onvoldoende, waardoor er veel afvalwater en slib in het riool blijft staan. Hierdoor ontstaan verstopping, waardoor er vaker gereinigd moet worden.

De projectkosten voor het vervangen van de riolering zijn geraamd op **€ 265.000**. De werkzaamheden zijn inmiddels in de afrondende fase. De verwachting is dat de uiteindelijke projectkosten uitkomen op € 198.900.

4.2.4 Boksum - riolering Tiltsjedyk

Uit rioolinspecties is gebleken dat een deel van de riolering in de Tiltsjedyk en Oedsmawei in een slechte technische staat verkeert. Gezien de leeftijd van de riolering mag dit nu nog niet worden verwacht. De riolering is in de jaren 70 aangelegd. Het is opmerkelijk dat deze riolen nu al in een dusdanig slechte staat verkeren. Naar alle waarschijnlijkheid is er bij de aanleg van deze riolen iets misgegaan (verkeerde materiaalkeuze). Daarnaast staan er boven het tracé van het riool veel bomen. De wortels van deze bomen hebben de riolen deels beschadigd.

Het is niet noodzakelijk om de circa 440 m¹ riolering geheel te vervangen. Delen welke slecht zijn worden vervangen. Ter plaatse voeren de kolken al af richting de nabijgelegen sloot. Het aanleggen van een extra hemelwaterriool is dus niet nodig. Tevens is er geen ruimte voor aanleg van een extra riool.

De projectkosten worden geraamd op **€ 134.200**. Uitvoering staat gepland voor 2015-2016 (start van de werkzaamheden november 2015).

4.2.5 Gecombineerde renovatie riolering – diverse locaties – met Franekeradeel [7.729.133.4]

Op de volgende locaties in onze gemeente verkeren de riolen in een slechte staat. Complete vervanging van deze riolen is echter niet nodig. Deze riolen gaan we renoveren (relinen).

- Bitgummole - riolering Menamerdyk
- Dronryp - riolering Bregebuorren
- Ingelum - riolering Klazingastrjitte/Da Gronemanstrjitte
- Berltsum - riolering Molestrjitte en Lytse Buorren
- Deinum – riolering Spoorstrjitte
- Marsum – riolering Tramdyk

De werkzaamheden combineren wij samen met buurgemeente Frankeradeel. Franekeradeel wil een stuk riool in Oosterbierum relinen. Deze werkzaamheden hebben we in een apart deel van het bestek opgenomen. Wij bevinden ons momenteel in de afrondende fase van het bestek.

De projectkosten voor het relinen van de riolen in onze gemeente waren geraamd op € 429.900. Op basis van de aanbesteding is de verwachting dat de uiteindelijke projectkosten **€ 300.000** bedragen. De werkzaamheden zijn inmiddels in de afrondende fase.

4.2.6 Vervanging en renovatie van oevervoorzieningen Ritsumasyl

In 2011 is het meerjarenonderhoudsplan civieltechnische constructies opgesteld. Voor dit plan hebben wij alle civieltechnische constructies (oevervoorzieningen, bruggen en steigers) in de gemeente laten inspecteren. Op basis van de inspectieresultaten zijn maatregelen vast gesteld voor periode 2011-2021. Vanuit dit plan bepalen wij welke voorzieningen wij gaan renoveren/vervangen.

Met de vaststelling van het nieuwe vGRP is vanuit de rioolheffing structureel budget beschikbaar voor groot onderhoud van oevervoorzieningen nabij watergangen in en rond de kernen. Hierbij geldt dat wij 50% van de kosten voor groot onderhoud toerekenen aan de rioolheffing (omdat onderhoudswerkzaamheden aan de oevervoorzieningen niet volledig als een gemeentelijke watertaak beschouwd kunnen worden). De overige 50% dekken wij vanuit andere budgetten (algemene middelen).

Het beschikbare budget voor de jaarschijven 2013-2014-2015 is aangewend voor vervanging en renovatie van de oevervoorzieningen nabij het Sylsterrak bij Ritsumasyl. De beslissing GRP (raadsbesluit d.d. 28 februari 2013) om deze gelden hier voor aan te wenden is niet conform de inventarisatie en inspectie van de civieltechnische constructies uit de periode 2011-2021.

Voor de jaarschijven 2016-2017-2018 is in totaal nog **€ 60.000** beschikbaar. Dit budget wordt volgens de 50/50 verdeling aangevuld vanuit algemene middelen tot een totaal van € 180.000.

Voor 2015 heeft het college besloten om € 30.000 aan budget extra te besteden aan de renovatie van de oevervoorzieningen in Ritsumasyl. Dit is bovenop de € 180.000 die in een eerder stadium al voor de werkzaamheden is Ritsumasyl is gereserveerd. Hiervoor is € 30.000 aan budget vanuit het vGRP nodig.

4.2.7 Vervangen en verleggen afvoer rioolgemaal Ljouwertertrekwei in Dronryp

Het rioolgemaal aan de Ljouwertertrekwei in Dronryp heeft haar huidige afvoer rechtstreeks op de persleiding van Wetterskip Fryslân. De druk in deze persleiding is vele malen hoger dan de druk welke het gemaal kan leveren. Het gemaal kan het te verpompen water uit het gebied Dronryp-oost en Fugellân dus niet goed kwijt.

Dit zorgt al vele jaren voor meer slijtage aan de pomp en bovendien bij regenval voor wateroverlast. In 2016-2017 willen wij de afvoer van het gemaal verleggen naar het lozingspunt voor het gemaal van Wetterskip Fryslân in Dronryp. Wetterskip Fryslân gaat een aantal van haar gemalen in 2016 renoveren omdat het nieuw te bouwen gemaal in Berltsum hogere drukken in de persleidingen gaat geven. De pompcapaciteiten moeten worden aangepast. Ook het gemaal van Wetterskip Fryslân in Dronryp staat op de planning. Wij gaan onderzoeken of wij de werkzaamheden samen uit kunnen laten voeren.

De kosten voor de gemeente Menameradiel voor het aanpassen van de afvoer van het gemaal Ljouwertertrekwei worden bruto op € 50.000 geraamd. De netto raming bedraagt **€ 45.000**.

4.2.8 Groot onderhoud gemalen 2016

Jaarlijks wordt er klein onderhoud gepleegd aan de rioolgemalen. Voor 2016 staan een aantal gemalen gepland voor groot onderhoud (renoveren van de put en pompopstelling). Dit groot onderhoud wordt bruto geraamd op € 75.000 (de netto raming bedraagt **€ 67.500**). Wij gaan de mogelijkheden onderzoeken om dit samen met Wetterskip Fryslân uit te voeren.

5 Vooruitblik 2017 en verder

5.1 Reguliere exploitatie

De jaarschijven 2017 en 2018 zullen hoofdzakelijk in het teken staan van de voorbereiding en actualisatie van het vGRP 2013-2018 tot het nieuwe GRP voor de fusiegemeente Westergo.

Op basis van de huidige inzichten verwachten wij dat de budgetramingen voor 2016 ook volstaan voor de jaarschijven 2017 en 2018. Er is nu dan ook geen aanleiding tot bijstelling.

Via de vaste evaluatiemomenten (jaarrekening, begroting en review) toetsen wij op dat moment of de budgetten nog toereikend zijn en stellen deze (indien nodig) op dat moment bij.

5.2 Projecten

De voorbereiding en uitvoering van projecten past niet altijd binnen een kalenderjaar. Soms is sprake van projecten die qua doorlooptijd meerdere kalenderjaren beslaan. De werkzaamheden in Berltsum Noord (zie paragraaf 4.2.2) en voor het gemaal Ljouwertertrekwei (zie paragraaf 04.2.7) zullen naar verwachting nog doorlopen tot in 2017.

Naast deze projecten is voornamelijk de verwachting dat in de jaarschijven 2017-2018 gewerkt wordt aan de volgende projecten:

- Aanleg riolering bij ongerioleerde percelen
- Renovatie en vervanging van riolering
- Stedelijke wateropgave

Aanleg riolering bij ongerioleerde percelen

Binnen de bebouwde kom

Op enkele locaties in de oudere delen van de dorpskernen is sprake van incidentele percelen die nog niet zijn aangesloten op de riolering. Het betreft percelen in Bitgummole (Ingelumerdyk 9), Blessum (Buorren 1, 2 en 3) en Marsum (Hegedyk 1 en 3). In totaal 7 percelen.

Omdat deze aansluitingen moeilijk realiseerbaar zijn lozen ze thans nog rechtstreeks op oppervlaktewater. Deze situatie is niet toegestaan. Formeel heeft de gemeente hier ook een zorgplicht. Over de maatregelen is afstemming nodig met het Wetterskip. Aansluiting van deze percelen op riolering is namelijk erg kostbaar. Het is dan ook de vraag of het doelmatig is deze percelen aan te sluiten op de riolering.

Buiten de bebouwde kom

In het buitengebied zijn 19 percelen gesitueerd die niet aangesloten zijn op de riolering. Voor deze percelen hebben wij geen ontheffing van de zorgplicht. Wij zijn dus nog steeds verantwoordelijk voor inzameling en transport van het bij deze percelen vrijgekomen afvalwater. Aansluiting van deze percelen is kostbaar; het is de vraag of het doelmatig is deze percelen aan te sluiten op de riolering. Daarnaast wil het merendeel van de perceelseigenaren ook niet meewerken aan aansluiting op riolering. Ook hier geldt dat afstemming nodig is met het Wetterskip.

De kosten voor aansluiting van de ongerioleerde percelen op riolering wordt bruto geraamd op € 156.300 (de netto raming bedraagt **€ 140.670**). In de jaarschijven 2015-2016 bepalen wij in overleg met het Wetterskip of en hoe dit budget wordt ingezet.

Renovatie en vervanging van vrijval riolering

Vanuit het rioolbeheerplan 2014 zijn een aantal locaties naar voren gekomen waar de technische staat van de riolering de ondergrens (die in het vGRP is vastgelegd) nadert. En mogelijk komen uit het nieuwe rioolbeheerplan (wat wij in 2016 opstellen op basis van de nieuwste inspectie) ook enkele locaties naar voren waar de technische staat de ondergrens nadert. Voor 2017 hebben we € 300.000 aan bruto budget opgenomen voor nog nader te bepalen werkzaamheden (netto budget **€ 270.000**).

De kosten rondom de asbest riolering weiland familie Rondon in Berltsum zouden hier onder kunnen vallen. Ook heeft onderzoek aangetoond dat riolen van de J.H. van Aismawei mogelijk buiten werking gesteld kunnen worden. In 1980 is hier nieuw riool aangelegd maar is het oude riool uit 1956 niet vervallen. Hier is nog aanvullend onderzoek (inventarisatie in het veld) nodig. Mogelijke maatregelen kunnen ook uit het budget voor renovatie en vervanging bekostigd worden.

Stedelijke wateropgave

In de stedelijke wateropgave hebben wij, in samenwerking met het Wetterskip Fryslân, een globale gemeentebrede verkenning van de problemen met betrekking tot de wateroverlast uitgevoerd. Uit deze studie zijn gemeentebreed 23 locaties naar voren gekomen waar een verhoogde kans op wateroverlast is. Van 11 van deze locaties is in de praktijk ook bekend dat met enige regelmaat sprake is van wateroverlast.

De achterliggende jaren zijn de verbeteringsmaatregelen gefaseerd, in nauwe samenhang met vervanging van slechte riolen, uitgevoerd. Voor de kernen Marsum en Deinum zijn nog maatregelen voorzien.

In beide kernen is sprake van lokale laagtes in het maaiveld. Bij extreme neerslag zijn deze locaties gevoelig voor wateroverlast. Wanneer het hemelwater dan niet meer verwerkt kan worden door de riolering blijft het water op straat staan. Nabij deze locaties is in potentie voldoende waterberging aanwezig. Echter doordat overloop- of afstromingsmogelijkheden niet beschikbaar/aanwezig zijn blijft het water op straat staan en kan het mogelijk in tuinen van aangrenzende woningen lopen. In de stedelijke wateropgave is dan ook voorgesteld op deze locaties overloop- of afstromingsmogelijkheden naar nabijgelegen oppervlaktewater te creëren.

De bruto uitgave is geraamd op € 50.600 (Deinum) en € 60.000 (Marsum). De netto ramingen bedragen **€ 45.540** respectievelijk **€ 54.000**. In de jaarschijven 2015-2016 gaan wij in een vervolgonderzoek vaststellen of en welke maatregelen getroffen worden.

6 Overzicht & analyse middelen

In hoofdstuk 4 hebben wij de (deel)opdrachten voor de jaarschijven 2015 en 2016 omschreven. De totaal geraamde uitgaven bedragen circa € 3,4 miljoen. In dit hoofdstuk brengen wij in beeld hoe deze uitgave zich verhoudt tot de geraamde gereserveerde middelen (financieel en personeel) uit het vGRP 2013-2018.

6.1 Financieel

Onderstaande tabel toont een vergelijk tussen de geraamde uitgaven voor de deelopdrachten voor 2015-2016 en de gelabelde budgetten uit het vGRP 2013-2018.

	exploitatie	investerings	totaal
gelabeld budget vGRP 2013-2018			
- jaarschijf 2015	527.567	1.972.779	2.500.346
- jaarschijf 2016	502.567	260.000	762.567
totaal beschikbaar	1.030.134	2.232.779	3.262.913
deelopdrachten 2015-2016:			
- reguliere werkzaamheden 2015	473.650	-	473.650
- projecten 2015	-	2.283.200	2.283.200
- reguliere werkzaamheden 2016	454.650	-	454.650
- projecten 2016	-	165.000	165.000
totaal	928.300	2.219.300	3.376.500
verschil - absoluut	101.834	-215.421	-113.587
verschil - procentueel	10%	-10%	-3%

Conclusie:

Vanuit het vGRP is circa € 3,2 miljoen aan gelabeld budget beschikbaar voor de jaarschijven 2015 en 2016. In de jaarschijven 2015 en 2016 verwachten wij uiteindelijk circa € 3,4 miljoen uit te geven. Het grootste deel daarvan (circa € 2,4 miljoen) bestaat uit investeringsuitgaven. Daarbij plaatsen wij wel de kanttekening dat nog niet al het beschikbaar budget voor vervanging van riolering en oevervoorzieningen is gespecificeerd naar projecten. Dit zal in de komende jaarschijven plaatsvinden. Mogelijk dat de wij deze projecten ook nog in de jaarschijven 2015-2016 uitvoeren.

Het resterend budget (circa € 1 miljoen) betreft de exploitatie. Bij de exploitatie voorzien wij minder uitgaven dan in het vGRP was voorzien. Dit is het gevolg van de verdere invulling aan de besparingsopgave in de waterketen. Vanuit het FBWK en Bestuursakkoord Water 2011 werken wij aan kostenbesparing in de (afval)waterketen. In het vGRP 2013-2018 hebben wij met een heroverweging van ons rioolvervangingsstrategie al een belangrijke bijdrage geleverd aan de besparingsopgave. Aanvullend daarop hebben wij de arkbak losgelaten op ons activiteitenprogramma en zien wij nog aanvullende besparingsmogelijkheden in het activiteitenprogramma van het vGRP 2012-2018. Dit betekent met ingang van 2015 een structurele bijdrage van circa € 33.750 aan "minder-meer-kosten".

Onder aan de streep geven wij over beide jaarschijven iets meer uit dan in het vGRP was voorzien. Dit is het resultaat van het inlopen van de vertraging in de investeringsuitgaven die in de eerste 2 jaarschijven van het vGRP is opgelopen.

6.2 Personeel

Het overgrote deel van de gemeentelijke watertaken wordt uitgevoerd door afdeling Romte. Daarnaast verleent de afdeling Middelen ondersteuning.

Ten tijde van het opstellen van het vGRP in 2012 was op jaarbasis circa 800 dagen eigen capaciteit beschikbaar voor de gemeentelijke watertaken. In 2014 is, vanwege de inzet van Menameradiel aan het Fries Waterambassadeurschap, de toerekening van de eigen formatie herijkt. Op basis van het jaarplan 2015 is sprake van een beschikbare capaciteit van krap 470 dagen (circa 330 dagen voor de binnendienst en 140 dagen voor de buitendienst). Deze wordt ook als zodanig doorbelast in de begroting. Onderstaande tabel toont een nadere specificatie van de beschikbare capaciteit vanuit afdeling Romte binnendienst (situatie 2015).

	beschikbare uren voor product riool	totaal beschikbare uren	aandeel [%]
Medewerker afdeling Romte			
- S. Smit	1.390	1.390	100%
- W. Feddema	40	853	5%
- W.P. Kiewiet	300	1.307	23%
- P. Hoornstra	460	508	91%
- W. Jonkman	8	1.303	1%
- A. Korf	431	1.380	31%
totaal beschikbaar	2.629		

Aansluitend op de herijking van 2014 wordt voorgesteld om met ingang van 2016 de “eigen” inzet voor voorbereiding, toezicht en advies in de projecten niet meer toe te schrijven aan het betreffende projectkrediet maar deze onder te brengen in de begroting. Hiermee worden jaarlijkse fluctuaties in de eigen formatie kosten beperkt en tevens leidt het wegvallen van de rentecomponent tot besparing op de totale lasten.

Voor de uitvoering en begeleiding van de deelopdrachten is over beide jaarschijven netto circa 330 dagen inzet per jaar nodig vanuit de binnendienst. Dit komt neer op circa 2.600 uur. In theorie is er dus exact die capaciteit beschikbaar die ook nodig is. In de praktijk is de laatste jaren gebleken dat door rol- en taakverschuivingen de werkelijk geleverde inzet aan het product riool bij enkele medewerkers lager uitvalt. Dit betreft de inzet die W.P. Kiewiet en A. Korf aan het product riool leveren. Hun werkelijke inzet bedraagt circa 100 uur (W.P. Kiewiet) en 200 uur (A. Korf). De resterende inzet wordt geleverd door S. Smit en P. Hoornstra. Omdat zij al 91 tot 100% van hun totaal beschikbare capaciteit leveren aan het product riool is sprake van een tekort van ruim 400 uur. Dit tekort wordt opgevangen door tijdelijke inzet van externen.

Naast deze netto inzet voor de deelopdrachten is er ook algemene (niet project specifieke) ondersteuning nodig (interne afstemming en overleg, financiële verantwoording, meldingenanalyse en verwerking, vergunningen en voorlichting). Aan de hand van het rekenmodel vanuit De Stichting RIONED is de inzet hiervoor op circa 150 dagen per jaar bepaald.

Onder aan de streep betekent dit dat er in de eigen organisatie op dit moment onvoldoende eigen capaciteit beschikbaar is. Dit wordt opgevangen door tijdelijke inzet van externen. Vervalt deze ondersteuning dan is de eigen organisatie niet in staat alle geplande (deel)opdrachten uit te voeren die in de jaarschijven 2015 en 2016 nodig zijn voor het behalen van de ambitie zoals die in het vGRP met de Raad is afgesproken.

6.3 Consequenties rioolheffing

Uit de review en de jaarlijkse evaluatie van het draaiboek blijkt dat de werkelijke baten-lasten verhouding afwijkt van de prognose uit het vGRP 2013-2018. Onderaan de streep geven wij minder uit en er komen meer inkomsten binnen.

In maart 2014 is deze ontwikkeling aanleiding geweest een tussentijdse evaluatie van de tariefsontwikkeling rioolheffing uit te voeren. De resultaten van deze evaluatie zijn beschreven in de memo van 12 mei 2014 (nr. 201168-20140514). Toen is besloten met ingang van 2015 het tarief van de rioolheffing te bevriezen en daarmee af te zien van de verhoging die in het vGRP is vastgesteld.

Het afgelopen jaar hebben zich enkele wijzigingen voorgedaan die resulteren in een afwijking van de prognose die mei 2014 is bepaald. Het gaat daarbij om de volgende zaken:

- Toerekening btw op de exploitatie:
Met ingang van 2015 wordt de compensabele btw over de uitgaven in de begroting toegerekend aan de rioolheffing.
- Toename kwijtschelding:
Net zoals in eerdere jaren neemt het bedrag voor kwijtschelding jaarlijks toe. Met ingang van 2015 is sprake van € 50.000 (dit was in 2014 € 44.509).
- Verlenging ondersteuning voor het waterambassadeurschap
De ambtelijke ondersteuning die Menameradiel verleent aan het FBWK (waterambassadeur) is met 2 jaar verlengd (tot 1 januari 2018). Dus ook in de jaren 2016 en 2017 zal sprake zijn van een lagere doorbelasting van de apparaatskosten.
- Heroverweging en bijstelling investeringsplanning
Als gevolg van voortschrijdend inzicht zijn van enkele projecten de ramingen en planning (ten opzichte van de prognose van mei 2014) gewijzigd.

Deze ontwikkelingen vormen aanleiding voor wederom een tussentijdse evaluatie van de tariefsontwikkeling rioolheffing. De resultaten zijn weergegeven op de volgende bladzijde. In onderstaande tabellen is de ontwikkeling van de hoogte van de rioolheffing en reserve weergegeven. Hierbij is de hoogte van de rioolheffing gepresenteerd voor een meerpersoonshuishouden.

In het vGRP 2013-2018 is daarbij een doorkijk gemaakt naar de planperiode van het volgende verbreed GRP (2019-2023). Dit volgende verbreed GRP zal het eerste GRP zijn van de nieuwe fusiegemeente "Westergo". Met het oog op de tariefsharmonisatie van de fusiegemeente, die voorsnog in 2019 plaatsvindt, is besloten de planhorizon te verplaatsen van 2023 naar 2018.

scenario A	jaar	te dekken lasten [€ × € 1.000]	hoogte rioolheffing [€]	stijging rioolheffing [%]	inkomsten rioolheffing [× € 1.000]	dekkings- graad [%]	saldo voorziening [€ × € 1.000]
Uitgangspunt vGRP 2013-2018 variant 3: geleidelijke stijging van de rioolheffing	2015	1.548	262,25	3,0%	1.442	93%	616
	2016	1.618	270,12	3,0%	1.485	92%	484
	2017	1.674	278,23	3,0%	1.530	91%	340
	2018	1.667	286,57	3,0%	1.576	95%	249
	2019	1.626	295,17	3,0%	1.623	100%	246
	2020	1.618	302,00	2,3%	1.661	103%	289
	2021	1.627	302,00	0,0%	1.661	102%	323
	2022	1.638	302,00	0,0%	1.661	101%	346
	2023	1.679	302,00	0,0%	1.661	99%	327
Besluit tussen- evaluatie mei 2014: tarief bevroren op niveau 2014	2015	1.559	264,60	0,0%	1.464	94%	787
	2016	1.599	264,60	0,0%	1.464	92%	652
	2017	1.728	264,60	0,0%	1.464	85%	388
	2018	1.652	264,60	0,0%	1.464	89%	200
	2019	1.547	264,60	0,0%	1.464	95%	117
	2020	1.529	264,60	0,0%	1.464	96%	51
	2021	1.534	264,60	0,0%	1.464	95%	(19)
	2022	1.542	264,60	0,0%	1.464	95%	(97)
	2023	1.586	264,60	0,0%	1.464	92%	(219)
Voorstel tussen- evaluatie juni 2015: tarief bevroren	2015	1.519	264,60	0,0%	1.460	96%	850
	2016	1.584	264,60	0,0%	1.460	92%	727
	2017	1.617	264,60	0,0%	1.460	90%	571
	2018	1.685	264,60	0,0%	1.460	87%	347
	2019	1.613	264,60	0,0%	1.460	91%	194
	2020	1.596	264,60	0,0%	1.460	92%	59
	2021	1.602	264,60	0,0%	1.460	91%	(83)
	2022	1.609	264,60	0,0%	1.460	91%	(231)
	2023	1.663	264,60	0,0%	1.460	88%	(433)

Voorgesteld wordt het besluit van 2014 aan te houden, namelijk het tarief van de rioolheffing te bevroren. Dit betekent dat gedurende het restant van de planperiode langzaam ingeteerd wordt op de voorziening tot een stand van circa € 347.000 in 2018. Dit biedt nog voldoende financiële buffer voor risico's en onvoorziene uitgaven.

6.4 Voortgang inboeken besparingsopgave

In heel Nederland wordt gewerkt aan een kostenbesparing in de (afval)waterketen. De Friese bestuurders hebben met de ondertekening van het Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK, 2010) aangegeven gezamenlijk in **2020** een besparingsopgave in de waterketen te willen realiseren van **€12,1 miljoen** per jaar op de **jaarlijkse kosten** ten opzichte van het **referentiejaar 2010**. De landelijke afspraken uit het Bestuursakkoord Waterketen (BAW, 2011) zijn overgenomen in de Friese ambities. Daarmee werkt regio Fryslân aan de 3 D's (Doelmatigheid, Duurzaamheid en De betrokken burger), aangevuld met de 3 K's (Kwaliteit, Kwetsbaarheid en Kostenreductie).

De ambities van de subregio's, Wetterskip Fryslân en Vitens opgeteld laat een kleine extra ambitie zien van totaal €12,7 miljoen. We blijven een open blik houden naar verdere verhoging van de ambitie, ná 2020.

Het FBWK heeft een looptijd van 2011 tot en met 2015. De nulmetingen voor de drie hoofddoelen zijn uitgevoerd in 2011; de eindmetingen worden uitgevoerd in 2015. Pas dan is voor ons bekend of er, bovenop de besparingen op lange termijn zoals in het Fries Feiten Onderzoek staat beschreven, nog extra besparingen realiseerbaar zijn. Ná 2015 werkt de regio verder aan de besparingsopgaven, en is 2020 net als in de andere regio's het ijkjaar om ook de landelijke doelen te behalen.

De besparingsmaatregelen mogen niet leiden tot een kwaliteitsverslechtering in de breedste zin van het woord. Eén van de maatregelen om tot besparing te komen is bijvoorbeeld het aanpassen van normen. Deze maatregel mag echter niet tot gevolg hebben dat de waterkwaliteit achteruit gaat. Dit heeft een negatieve invloed op zaken als watersportrecreatie, water-ecologie en natuur. Dit zijn zaken waar de waterpartners binnen de provincie Fryslân zeer veel belang aan hechten.

Vanuit het Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK) is berekend dat de onze gemeente in 2020 een besparingsopgave van € 165.288 heeft.

De achterliggende jaren hebben wij, deels in regionaal samenwerkingsverband en deels zelfstandig, stapsgewijs invulling gegeven aan deze besparingsopgave.

- Heroverweging rioolvervangingsstrategie:
In het vGRP 2012-2018 hebben wij met een heroverweging van ons rioolvervangingsstrategie al een belangrijke bijdrage geleverd aan de besparingsopgave. In het vGRP 2013-2018 is bepaald dat de besparing oploopt tot een lastenverlichting van circa € 200.000 in 2020.
- Heroverweging activiteitenprogramma na implementatie arkbak
Aansluitend hebben wij in 2014 aan de hand van de arkbak een heroverweging van het maatregelenprogramma doorgevoerd en zijn wij mogelijkheden de reguliere exploitatie structureel terug te schroeven met een jaarlijks bedrag van circa € 50.250.

Het totale besparingspotentieel voor 2020 bedraagt op dit moment € 250.250. De komende jaren zullen wij, in nauwe samenwerking binnen onze subregio Noordwest Fryslân, verder kijken naar aanvullende besparingsmogelijkheden.

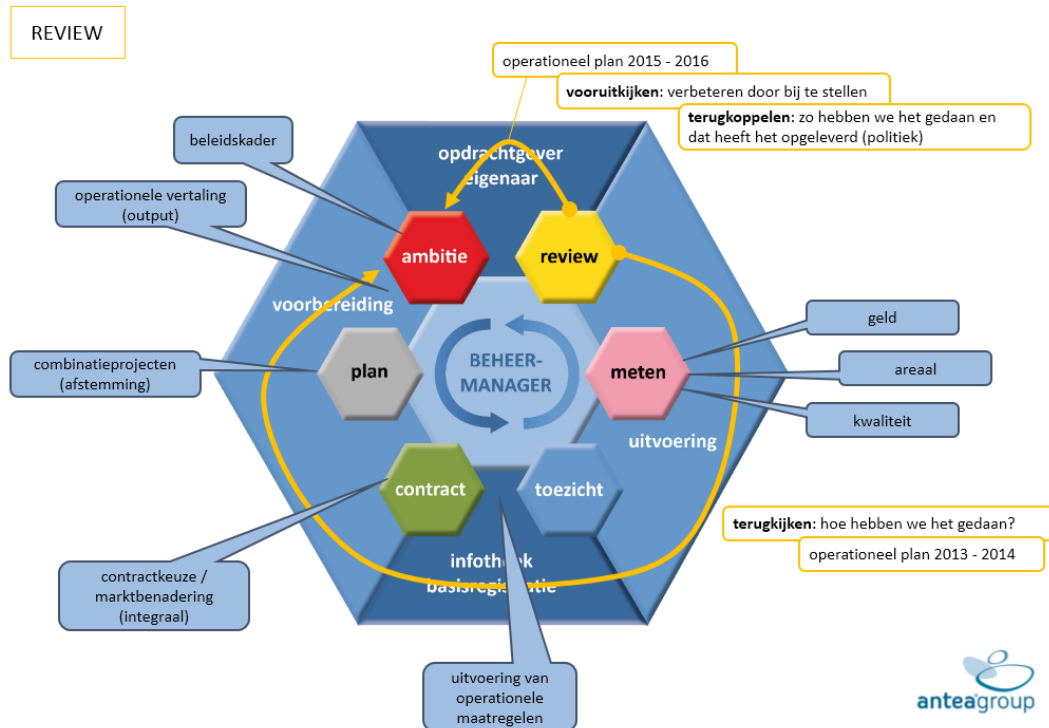
De verwachting is dan ook dat wij onze besparingsopgave waar kunnen maken. Echter we constateren ook dat er de achterliggende jaren nieuwe (niet begrootte lasten) zijn toebedeeld aan de rioolheffing. Recente voorbeelden daarvan zijn de compensabele btw op onze reguliere exploitatie en het bedrag voor kwijschelding. Door deze "toevoegingen" verdampen voor een deel onze besparingen.

Kijken we verder terug richting het referentiejaar 2010 dan blijkt dat in deze periode voor een aantal integrale projecten een substantieel deel van de kosten is toegeschreven aan de riolering. In totaal gaat het om circa € 2 miljoen aan integrale projecten.

Onze besparingsopgave is gekoppeld aan het referentiejaar 2010. Toen waren deze projecten nog niet inzichtelijk en deze zijn dus ook niet geraamd. Inmiddels staan deze projecten wel op de balans en gaan deze ook mee in de financiële BAW-monitor waarmee de voortgang van onze besparingsopgave wordt bewaakt. Dit levert een vertekend beeld.

7 Review

In het vGRP is het beleidskader voor de periode 2013 - 2018 vastgelegd. Dit beleidskader vormt daarmee de ambitie in die periode, die afgesproken is met de gemeenteraad. Om grip te houden op de werkelijke resultaten, in relatie tot de gewenste resultaten en om daarover verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad, is het van belang periodiek de situatie te monitoren en te rapporteren aan management en bestuur.

De hoofddoelstellingen van de review

Review is een essentieel onderdeel in het beheerproces en is een goed instrument voor de jaarlijkse terugkoppeling aan het management en het bestuur.

Er zijn drie hoofddoelstellingen:

- Projectbeheersing;
- Input voor het bijsturen van de opdrachtspecificatie;
- Informatie over de stand van zaken.

Onderdelen uit de review

De review wordt op verschillende onderdelen uit het beleidskader toegepast. Op die manier wordt de ontwikkeling in resultaatsgroei herkenbaar voor de thema's stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. De volgende onderdelen komen aan bod:

- Areal;
- Kwaliteit:
 - Technische staat riolering;
 - Technisch functioneren riolering.
- Budget:
 - Inkomsten;
 - Uitgaven.
- Meldingen;
- Vooruitblik.
- Financiën.

Planning

De beheermanager is verantwoordelijk voor de planning. De review sluit aan bij de cyclus van de verantwoording van het te voeren gemeentelijke beleid. Hierbij wordt rekening gehouden met de planning van de onderdelen:

Ambtelijk/Bestuurlijk

- Kadernota;
- Voorjaarsnota;
- Programmabegroting;
- Jaarverslag en jaarrekening.

Bewoners en ondernemers

- Gemeentelijke website, twitter en het tweewekelijks informatieblad "Ynformaasje"

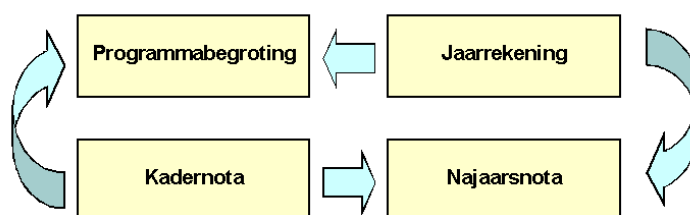

Relatie operationeel programma met programmabegroting

De programmabegroting is hét begrotingsdocument voor de gemeenteraad. De uitvoering van de programmabegroting is opgedragen aan het college van B&W. Twee maal per jaar informeert het college van B&W de raad omtrent de uitvoering van de programmabegroting via de zogenaamde tussenrapportages. Deze tussenrapportages worden aan de raad aangeboden op de volgende tijdstippen:

- de kadernota vóór 1 juni van het lopende begrotingsjaar;
- de najaarsnota vóór 1 november van het lopende begrotingsjaar.

Na afloop van het begrotingsjaar doen B&W vervolgens eindverslag in de jaarrekening.

Bijlage 1 Specificatie reguliere werkzaamheden en projecten

Bijlage 1 Specificatie reguliere werkzaamheden en projecten

specificatie activiteitenprogramma 2015-2016 revisie 06 vrijdag 2 oktober 2015

Reguliere werkzaamheden	Categorie	Deelopdrachten	Coördinator	stand van zaken april 2015	budget jaarschijf 2015	geraamde inzet gemeente [dagen]	budget jaarschijf 2016	geraamde inzet gemeente [dagen]	toelichting
Actualisatie beheergegevens	430000				€ 30.000	23	€ 30.000	23	
		Reguliere mutaties beheerdata	Willie Kievit	doorlopend					
		Inmeten (xy) van de circa 6.600 straat- en trottoirkolken	Willie Kievit	in voorbereiding					
		Synchroniseren indeling en benaming bemalingsgebieden	Sido Smit	nog te starten					
		Bijwerken administratieve indeling persleidingen	Sido Smit	in voorbereiding					
		Controleren administratieve data speciale voorzieningen	Sido Smit	n.t.b.					
		Functionaliteiten InfraViewer up-to-date houden	Sido Smit	doorlopend					
Energiekosten gemalen	431001				€ 24.000		€ 28.000		
		Energiekosten gemalen		doorlopend	€ 24.000	2	€ 28.000	3	
Onderzoek & planvorming	433301				€ 98.500		€ 103.500		
		Operationeel draaiboek	Pietrik Hoornstra	doorlopend	€ 30.000	23	€ 30.000	23	
		Beheerplannen	Pietrik Hoornstra	nog te starten	€ 4.000	3	€ 9.000	7	
		Beleidsvorming ongerioleerde percelen	Pietrik Hoornstra	nog te starten	€ 5.000	4		-	
		Financieel advies	Pietrik Hoornstra	doorlopend	€ 10.000	8	€ 8.500	7	
		FBWK, GAWO, ARKBAK, regionale samenwerking Noordwest Fryslân	Pietrik Hoornstra	doorlopend	€ 3.500	7	€ 15.000	29	
		Ad-hoc berekeningen	Pietrik Hoornstra	doorlopend	€ 10.000	10	€ 10.000	10	
		Watertoets en vergunningen	Pietrik Hoornstra	doorlopend	€ 1.000	1	€ 1.000	1	
		Verbeteren afvoercapaciteit voorzieningen	Pietrik Hoornstra	doorlopend	€ 10.000	8	€ 10.000	8	
		Overdracht stedelijk water	Pietrik Hoornstra	n.t.b.	€ 5.000	4	€ -	-	afronding was volgens vGRP voorzien in 2014
		Actualisatie BRP's	Pietrik Hoornstra	nog te starten	€ 20.000	16	€ 20.000	16	
Platform RIONED	434310				€ 5.000		€ 5.000		
		Platform RIONED	Pietrik Hoornstra	doorlopend	€ 5.000	5	€ 5.000	5	
Telefoonkosten gemalen	434312				€ 15.000		€ 5.000		
		Telefoonkosten gemalen	Arvind Korf	doorlopend	€ 15.000	1	€ 5.000	0	
Regulier onderhoud – onroerende zaken	434336				€ 212.200		€ 188.200		
		Reiniging en visuele inspectie gemalen	Arvind Korf	doorlopend	€ 15.000	15	€ 15.000	15	
		Technische inspectie gemalen		doorlopend	€ 10.000	5	€ 10.000	5	
		Ombouw data-verbinding gemalen	Sido Smit	in voorbereiding	€ 24.000	4			
		Kleinschalig onderhoud gemalen		doorlopend	€ 25.000	7	€ 25.000	7	
		Reiniging, inspectie en schoonmaken randvoorzieningen en overstorten	Sido Smit	doorlopend	€ 10.000	10	€ 10.000	10	
		Kolken reinigen		doorlopend	€ 10.000	1	€ 10.000	1	
		Ad-hoc regulier klein onderhoud en reparaties		doorlopend	€ 100.000	15	€ 100.000	15	
		Toerekening kosten straatvegen (4x ronde € 2.675)	n.v.t.	doorlopend	€ 10.700	-	€ 10.700	-	
		Toerekening kosten afvoer veegvuil (130 ton)	n.v.t.	doorlopend	€ 7.500	-	€ 7.500	-	
Regulier onderhoud – roerende zaken	434337				€ 55.000		€ 55.000		
		Voorbereiding jaarlijkse reiniging en inspectie riolering	Sido Smit	nog te starten	€ 2.000	4	€ 2.000	4	
		Planmatige inspectie riolering	Sido Smit	nog te starten	€ 10.000	3	€ 10.000	3	
		Planmatige reiniging van riolen (incl. stortkosten slib)	Sido Smit	nog te starten	€ 13.000	4	€ 13.000	4	
		Ad-hoc reiniging & inspectie	Sido Smit	doorlopend	€ 15.000	2	€ 15.000	2	
		Baggeren water-gangen en klein onderhoud oevervoorziening		n.t.b.	€ 15.000	2	€ 15.000	2	
Doorbelaasting stedelijk water	434399				€ 33.950		€ 33.950		
		Sloten en vijvers in de kernen 25% van € 53.000	Tiena Vriesema	doorlopend	€ 13.250	-	€ 13.250	-	
		Afvoer hekkelspecie in de kernen 75% van € 27.600	Tiena Vriesema	doorlopend	€ 20.700	-	€ 20.700	-	
TOTAAL					€ 473.650	187	€ 448.650	200	

specificatie activiteitenprogramma 2015-2016 revisie 06 vrijdag 2 oktober 2015

Project	krediet nummer	projectfase	coördinator	stand van zaken januari 2015	budget jaarschijf 2015	geraamde inzet dagen gemeente	budget jaarplan 2016	geraamde inzet dagen gemeente	toelichting
Riolering en herinrichting Berltsum – Zuid	7.729.130.4				€ 1.620.100				
		projectvoorbereiding (5%)		gereed	€ 81.005	40		-	
		uitvoering (85%)		in uitvoering	€ 1.377.085	-		-	
		uitvoeringsfase - directievoering & toezicht (10%)		in uitvoering	€ 162.010	79		-	
Berltsum Noord - riolering omgeving Buorren	n.t.b.						€ 27.000		inzet eigen organisatie vanuit begroting
		projectvoorbereiding (5%)		in voorbereiding		-	€ 1.350	1	
		uitvoering (85%)		nog te starten		-	€ 22.950	-	
		uitvoeringsfase - directievoering & toezicht (10%)		nog te starten		-	€ 2.700	1	
Menaam - riolering Jachthûswei	7.729.132.4				€ 198.900				
		projectvoorbereiding (5%)		gereed	€ 9.945	15		-	
		uitvoering (85%)		gereed	€ 169.065	-		-	
		uitvoeringsfase - directievoering & toezicht (10%)		gereed	€ 19.890	29		-	
Boksum - riolering Tiltsjedyk	n.t.b.				€ 134.200				
		projectvoorbereiding (5%)		gereed	€ 6.710	10		-	
		uitvoering (85%)		in voorbereiding	€ 114.070	-		-	
		uitvoeringsfase - directievoering & toezicht (10%)		in voorbereiding	€ 13.420	20		-	
Renovatie riolering – diverse locaties – Franekeradeel	7.729.133.4				€ 300.000				
		projectvoorbereiding (5%)		gereed	€ 15.000	22		-	
		uitvoering (85%)		gereed	€ 255.000	-		-	
		uitvoeringsfase - directievoering & toezicht (10%)		gereed	€ 30.000	44		-	
Vervanging/renovatie van oevervoorzieningen Ritsumasyl	n.t.b.				€ 30.000				
		projectvoorbereiding (5%)		in uitvoering	€ 1.500	2	€ -	-	
		uitvoering (85%)		in voorbereiding	€ 25.500	-	€ -	-	
		uitvoeringsfase - directievoering & toezicht (10%)		in voorbereiding	€ 3.000	4	€ -	-	
Rioolgemaal Ljouwertertrekwei Dronryp	n.t.b.						€ 45.000		inzet eigen organisatie vanuit begroting
		projectvoorbereiding (5%)		in voorbereiding		-	€ 2.250	1	
		uitvoering (85%)		nog te starten		-	€ 38.250	-	
		uitvoeringsfase - directievoering & toezicht (10%)		nog te starten		-	€ 4.500	2	
Groot onderhoud gemalen 2016	n.t.b.						€ 67.500		inzet eigen organisatie vanuit begroting
		projectvoorbereiding (5%)		in voorbereiding	€ -	-	€ 3.375	2	
		uitvoering (85%)		nog te starten	€ -	-	€ 57.375	-	
		uitvoeringsfase - directievoering & toezicht (10%)		nog te starten	€ -	-	€ 6.750	3	
TOTAAL					€ 2.283.200	264	€ 139.500	10	

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

E. info@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.